

Република Србија
АПЕЛАЦИОНИ
СУД У БЕОГРАДУ
Гж 1553/24
21.8.2024. године
Београд

У ИМЕ НАРОДА

АПЕЛАЦИОНИ СУД У БЕОГРАДУ, у већу састављеном од судија Меланије Сантовац, председника већа, Драгане Марчетић и Татјане Обренчевић, чланова већа, у парници тужиле АА из ..., чији је пуномоћник Филип Матковић, адвокат из Београда, Нушићева 7а, против туженог ББ из ..., чији је пуномоћник Војислав Недић, адвокат из Београда, Дечанска 19/1, ради поделе брачне тековине, одлучујући о жалбама тужиле и туженог, изјављеним против пресуде Вишег суда у Београду П 619/15 од 17.2.2022. године, исправљене решењем истог суда П 619/15 од 27.11.2023. године, у седници одржаној 21.8.2024. године, донео је

ПРЕСУДУ

ПОТВРЂУЈЕ СЕ пресуда Вишег суда у Београду П 619/15 од 17.2.2022. године, исправљена решењем Вишег суда у Београду П 619/15 од 27.11.2023. године, у ставу четвртном, петом и шестом изреке и жалба тужиле у том делу **ОДБИЈА**, као неоснована.

УКИДА СЕ пресуда Вишег суда у Београду П 619/15 од 17.2.2022. године, исправљена решењем Вишег суда у Београду П 619/15 од 27.11.2023. године, у ставу другом, трећем и седмом изреке и у том делу предмет **ВРАЋА** истом суду на поновно суђење.

Образложење

Пресудом Вишег суда у Београду П 619/15 од 17.02.2022. године, исправљеном решењем Вишег суда у Београду П 619/15 од 27.11.2023. године, ставом првим изреке, дозвољено је преиначење тужбе учињено поднеском од 06.07.2018. године.

Ставом другим изреке, утврђено је да заједничку имовину парничних странака

представљају земљиште и објекти уписани у ЛН ..., ..., ..., све КО и ЛН ... КО ..., све ближе означено у ставу другом изреке побијане пресуде и то тужиле у проценту од 43,15%, што је тужени дужан да призна и трпи.

Ставом трећим изреке, одбијен је, као неоснован, тужбени захтев тужиле да се утврди да заједничку имовину парничних странака представља имовина описана у ставу другом изреке побијане пресуде, и то у проценту преко досуђеног ставом другим изреке, а до траженог процента од 50%.

Ставом четвртим изреке, одбијен је, као неоснован, тужбени захтев тужиле да се утврди да заједничку имовину парничних странака представља земљиште под зградом у улици ..., површине 35 м2, КО .., бр. Парцеле ... уписане у ЛН ..., воћњак прве класе у улици ..., површине 6 ари и 6 м2 КО ..., бр. Парцеле ...уписане у ЛН ... и породичне стамбене зграде у потесу ..., КО ..., бр. Парцеле ... уписане у ЛН ... и то тужиле у проценту од 50%.

Ставом петим изреке, одбијен је, као неоснован, тужбени захтев тужиле да се утврди да тужиле припада 1/2 удела уписаних на име туженог у привредном друштву "... " ..., тако да је тужиле члан друштва, сувласник са 50 % удела у означеном привредном друштву.

Ставом шестим изреке, одбијен је, као неоснован, евентуални тужбени захтев тужиле да се обавезе тужени, да по основу улагања у означено привредно друштво у току трајања брачне заједнице исплати тужиле износ од 14.469.406,00 динара са законском затезном каматом од дана пресуђења до исплате.

Ставом седмим изреке, одређено је да свака странка сноси своје трошкове парничног поступка.

Против наведене пресуде парничне странке су благовремено изјавиле жалбе, и то тужиле против одлуке из става трећег, четвртог, петог, шестог и седмог изреке, како то произилази из навода жалбе, из свих законских разлога и тужени, како то произилази из навода жалбе, против одлуке из става другог и седмог изреке, из свих законских разлога. Тужени је одговорио на жалбу тужиле.

Апелациони суд у Београду испитао је првостепену пресуду у границама разлога одређених у члану 386. Закона о парничном поступку ("Сл. гласник РС", бр. 72/11 са изменама и допунама) и нашао да је жалба тужиле делимично основана, а жалба туженог основана.

У првостепеном поступку у односу на одлуке садржане у ставу четвртом, петом и шестом изреке, није учињена битна повреда одредаба парничног поступка из члана 374. став 2. тачка 1,2,3,5,7. и 9. ЗПП, на које другостепени суд пази по службеној дужности, а због којих би побијана одлука морала бити укинута, а у односу на овај део побијане пресуде није учињена ни битна повреда одредаба парничног поступка из члана 374. став 2. тачка 12. ЗПП, на коју се указује у жалби

тужиље јер побијана пресуда у наведеном делу садржи јасне и непротивречне разлоге о битним чињеницама, не постоји ни противречност између онога што је у њеном образложењу наведено о садржини исправа и самих тих исправа, односно изведених доказа.

У току првостепеног поступка утврђено је да су тужиља и тужени закључили брак 30.10.1994. године, који је разведен 14.06.1995. године, али су и након развода брака живели заједно, односно остваривали заједницу живота, све до јуна 2014. године, након чега је ова заједница престала да постоји. У току заједнице живота рођена су заједничка деца парничних странака ВВ, рођен 28.07.1995. године и ГГ, рођен 14.04.2002. године. Током трајања заједнице живота са тужиљом, тужени је уписан у ЛН ..., ..., ..., све КО ..., ... и ... КО ..., као носилац права својине на непокретностима, ближе означеним у ставу другом изреке побијане пресуде. Као носиоци права својине на породичној стамбеној згради у потесу ... КО ... бр. Парцеле .. уписане у ЛН ..., наведени су ДД и ЂЂ, са по 1/2 идеална дела. У ЛН ... КО ... као остало грађевинско земљиште у државној својини уписани су земљиште под зградом у улици ..., површине 35м2 КО ..., бр. Парцеле ... и воћњак прве класе у улици ..., површине 6 ари и 6 м2 КО ..., бр. Парцеле..., а тужени је уписан као носилац права коришћења означених непокретности.

У току 2002. године је отворена пекара на име тужиље, а 2006. године основана је СЗТР на име туженог са називом "...", а 2010. године регистровано је уместо СЗТР д.о.о. "...", где је тужиља запослена са зарадом у износу од 30.000,00 динара месечно, али се тужиља на радном месту не појављује од престанка заједнице живота.

Из налаза и мишљења судског вештака економско-финансијске струке, на основу расположивих података и доказа који углавном обезбеђују да се утврди допринос парничних странака кроз издвајања из зарада и прихода од самосталне делатности за период од 16.05.2002. године до 30.08.2007. године, с тим да допринос парничних странака у стицању заједнице живота по основу других извора на које су парничне странке указале није било могуће утврдити, произилази да је допринос парничних странака на дан 30.06.2014. године, као дан престанка заједнице живота, за тужиљу износи 1.937.737,81 динара, што у односу на укупна издвајања обе парничне странке по овом основу износи 43,15%, а за туженог 2.552.663,87 динара, што у односу на укупна издвајања обе парничне странке по овом основу износи 56,85%.

Полазећи од овако утврђеног чињеничног стања, првостепени суд је оценио да су парничне странке након развода брака 1995. године живеле у ванбрачној заједници те да су у току трајања брачне и ванбрачне заједнице стекле непокретности ближе означене у ставу другом изреке побијане пресуде, па имајући у виду да из налаза и мишљења судског вештака произилази да је допринос тужиље 43,15% у стицању заједничке имовине, а да тужени није доказао већи удео од оног утврђеног у налазу и мишљењу вештака, првостепени суд је одлучио као у ставу другом и трећем изреке побијане пресуде.

Утврђујући да је имовина, која се односи на непокретности уписане у ЛН ...

КО ..., ближе означене у ставу четвртог изреке побијане пресуде, уписана као остало грађевинско земљиште у државној својини, док је тужени носилац права коришћења, првостепени суд је оценио да је непотпуна пасивна легитимација, имајући у виду да је постављен тужбени захтев за стицање својине, због чега је, одбио као неоснован, тужбени захтев у овом делу.

Утврђујући да су као носиоци права својине на имовини наведеној у ставу четвртог изреке, уписане у ЛН ... уписани ДД и ЂЂ са по 1/2 идеална дела, првостепени суд је одбио, као неоснован, тужбени захтев и у овом делу, налазећи да тужени није пасивно легитимисан и у односу на овај део тужбеног захтева.

Утврђујући да је тужени оснивач и законски заступник привредног друштва "... д.о.о. првостепени суд је оценио да тужила не може утврђивати своју брачну тековину у односу на привредно друштво, већ евентуално у односу на средства која је уложила у имовину привредног друштва, у ком случају би имала право на облигационо правни захтев од туженог у погледу тих новчаних средстава, због чега је одлучио као у ставу петом изреке побијане пресуде.

Имајући у виду да економско-финансијско вештачење није извршено на околност улагања тужиле у наведено привредно друштво, као и у недостатку другог поузданог доказа којим би се утврдило да ли је тужила и колико уложила у имовину привредног друштва, првостепени суд је применом одредбе о терету доказивања из члана 231. ЗПП, одбио као неоснован евентуални тужбени захтев тужиле и одлучио као у ставу шестом изреке побијане пресуде.

Оцењујући наводе жалбе, Апелациони суд налази да је првостепени суд правилно одлучио када је одбио, као неоснован, тужбени захтев тужиле за утврђене да заједничку имовину тужиле и туженог предствљају непокретности уписане у ЛН ... и ... КО ..., ближе означене у ставу четвртог изреке побијане пресуде, и то тужиле 50 %, те када је одбио, као неоснован, основни тужбени захтев тужиле да се утврди да тужиле припада 1/2 удела уписаних на име туженог у привредном друштву "...", као и евентуални тужбени захтев тужиле да по основу њеног улагања у току трајања брачне заједнице у означено предузеће тужени исплати тужиле износ од 14.469.406,00 динара са затезном каматом.

Одредбом члана 211. ЗПП предвиђено је да нужно супарничарство постоји ако по закону или због природе правног односа тужбом морају да се обухвате сва лица, која су учесници материјално-правног односа. Ако сва лица нису обухваћена тужбом као странке, суд ће да одбије тужбени захтев као неоснован. О нужном супарничарству суд води рачуна по службеној дужности.

Предмет тужбеног захтева је, између осталог, утврђење права заједничке својине у проценту од 50 % на непокретностима уписаним у ЛН ... КО ... Тужбом није обухваћен књижни носилац права својине на предметној непокретности, а што је у конкретном случају Република Србија, а која као уписани власник предметне непокретности, која је предмет утврђења права заједничке својине је морала, поред туженог, као корисника предметне непокретности, бити обухваћена тужбом јер се ради

о нужном супарничарству у смислу члана 211. ЗПП, због чега је првостепени суд, правилно одбио, као неоснован, тужбени захев тужиље у односу на наведене непокрености.

Такође, с обзиром да су на породичној згради у потесу ... КО ..., парцела ... ЛН ... КО ..., уписана трећа физичка лица, правилно је првостепени суд одбио, као неоснован, тужбени захтев тужиље због недостатака пасивне легитимације туженог у односу на наведену непокретност.

Правилан је закључак првостепеног суда да тужиља нема право да утврђује своју брачну тековину у односу на означено привредно друштво јер је имовина привредног друштва својина тог друштва и не може представљати заједничку имовину у брачној или ванбрачној заједници основача друштва и његовог супружника. Супружник који нема статус оснивача може према свом супружнику са статусом оснивача остварити само облигационо-правни захтев у односу на средства која су у току заједнице живота уложила у имовину привредног друштва. Међутим, како то правилно закључује првостепени суд, тужиља у конкретном случају, није доказала, сагласно члану 231. ЗПП, да је улагала у наведено привредно друштво, нити висину улагања, због чега је правилно првостепени суд, одбио као неосноване, основни и евентуални тужбени захтев у овом делу и одлучио у ставу петом и шестом изреке побијане пресуде.

На основу изложеног, применом одредаба члана 390. Закона о парничном поступку одлучено је као у ставу првом изреке.

Међутим, првостепена одлука у делу у којем је утврђено је да заједничку имовину парничних странака представљају земљиште и објекти уписани у ЛН ..., ..., ..., све КО и ЛН ... КО ..., све ближе означено у ставу другом изреке побијане пресуде и то тужиље у проценту од 43,15%, и у делу у коме је одбијен, као неоснован, тужбени захтев тужиље, у проценту преко досуђеног ставом другим изреке, а до траженог процента од 50% означених непокретности, за сада, се не може прихватити као правилна јер има недостатака због којих се њена законитост и правилност не може испитати, с обзиром на то да не садржи јасне и потпуне разлоге о битним чињеницама, чиме је учињена битна повреда одредаба парничног поступка из члана 374. став 2. тачка 12. ЗПП, на коју се жалбом туженог основано указује, а што је имало за последицу и непотпуно утврђено чињенично стање, због чега се не може испитати правилност примене материјалног права у конкретном случају.

Наиме, основано се жалбом туженог указује да, у конкретном случају, првостепени суд није утврдио које непокретности су биле предмет наслеђивања, иза смрти оца туженог пок. ЕЕ, који је преминуо 25.4.1993. године, на основу приложеног оставинског решења Петог општинског суда у Београду О 1102/94, с обзиром да непокретности које је тужени наследио представљају његову посебну имовину, сагласно члану 168. Породичног закона. Такође, не може прихватити као јасан и правилан закључак првостепеног суда да тужени није имао непосредно пре закључења брака са тужиљом 1993.-1994. године посебну имовину у износу од 100.000 ДЕМ, који новац је зарадио у Шведској, као и да је иза оца наследио 36.000 ДЕМ. Одредбом члана

8. ЗПП предвиђено је да суд одлучује по свом уверењу, на основу савесне и брижљиве оцене сваког доказа засебно, свих доказа као целине и на основу резултата целокупног поступка, које ће чињенице да узме као доказане. Дакле, Закон о парничном поступку прихвата слободну оцену доказа као једно од начела које суду омогућује да одлучује на основу свог слободног уверења, али тако да то уверење произилази из савесне и брижљиве оцене сваког доказа и резултата целокупног поступка. Обавеза је суда да на одговарајући начин образложи како је и на који начин утврдио релевантне чињенице јер слободна оцена доказа не дозвољава произвољност, арбитрарност и слободно закључивање, већ анализу и оцену сваког доказа појединачно и у узајамној вези са другим доказима, или утврђеним чињеницама. Суд у образложењу своје одлуке мора јасно да изнесе на основу којих доказа је узео да су одређене чињенице истините, односно неистините. У конкретном случају, изостала је савесна и брижљива оцена изведених доказа, сваког доказа засебно и свих доказа као целине, у смислу члана 8. ЗПП јер првостепени суд није поклатио веру туженом у делу исказа у ком је навео да је непосредно пре закључења брака са тужиљом 1993.-1994. године зарадио у Шведској 100.000 ДЕМ, као и да иза оца наследио 36.000 ДЕМ, наводећи да је у овом делу исказа супротан исказу мајке туженог, сведока ЖЖ, у којем је навела да је тужени од оца наследио око 40.000 ДЕМ, иако из исказа сведока ЖЖ, саслушане на рочишту за главну расправу 21.12.2016. године произилази да тужени донео из Шведске 100.000 ДЕМ, а што тврди и тужени, а што се тиче наслеђеног износа, чињеница да сведок наводи другачији, нешто већи износ наслеђеног износа од износа који наводи тужени (сведок наводи износ од 40.000 ДЕМ, а тужени износ од 36.000 ДЕМ), а имајући у виду и протек времена од смрти оца туженог, не може водити несумњивом закључку да тужени није наследио означени износ. С обзиром да је изостала савесна и брижљива оцена доказа сагласно члану 8. ЗПП, за сада се не може прихватити као правилан закључак првостепеног суда да су неистините наведене тврдње туженог. Дакле, првостепени суд није расправио битне чињенице за примену материјалног права, а у вези посебне имовине туженог.

Такође, неопходно је несумњиво утврдити и имовинско-правни режим предметних непокретности из става другог изреке побијане пресуде, када су тачно стицане и да ли су евентуално стечене из посебне имовине туженог.

У конкретном случају, висина доприноса тужиље утврђена је из налаза и мишљења вештака економско-финансијске струке, који је висину доприноса утврдио искључиво на основу зарада и прихода од самосталне делатности, и то само за период од 16.5.2002. године до 30.8.2007. године, а који подаци, што и сам вештак истиче, не обезбеђују да се у целини утврди допринос парничних странака. Поред наведеног, првостепени суд утврђује је да тужиљи припада проценат заједничке имовине, иако се удео у односу на имовину означава разломцима.

Због изнетог, побијана пресуда је у наведеном делу (став други и трећи изреке) применом одредаба члана 391. став 1. и члана 392. став 2. ЗПП укинута и предмет се враћа првостепеном суду на поновно суђење у наведеном делу. Укинута је и одлука о трошковима парничног поступка, садржана у ставу седмом изреке пресуде, с обзиром да одлука о трошковима парничног поступка зависи од коначног исхода парнице. У поновном поступку првостепени суд ће отклонити неправилности на које је

указано, те након правилно и потпуно утврђеног чињеничног стања, правилном применом материјалног права поново одлучити о тужбеном захтеву тужиље у наведеном делу.

**Председник већа-судија
Меланија Сантовац, ср.**

За тачност отправка
Управитељ писарнице
Јасмина Ђокић